

Περιορισμός στη Διάρκεια Ισχύος Διπλώματος Οδήγησης
Ατόμου με Αναπηρία, Κατόπιν Σχετικού Πορίσματος Εξέτασης
του Κέντρου Ηνίοχος

6 Μαρτίου 2007
Αριθμ. Πρωτ.: 16910/2005
Ειδική Επιστήμονας: Λαμπροπούλου Κυριακή
☎ 210 72 89 729

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών
Γενική Διεύθυνση Μεταφορών
Δ/ση Οδικής ασφάλειας και περιβάλλοντος
Υπόψη Διευθυντού κ. *****
Αντιστάσεως 2 & Τσιγάντε - 101 91 Αθήνα

Κοιν

Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων
Κέντρο ΗΝΙΟΧΟΣ
Υπόψη κ. *****
Λεωφ. Χασιάς 9^η στάση - Ν. Λιόσια 131 22

Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε και ερευνά την υπ'αριθ. 16910/2005 αναφορά του κ. ***** . Στην αναφορά του ο ενδιαφερόμενος διαμαρτύρεται διότι στην άδεια οδήγησης, η οποία του χορηγήθηκε, κατόπιν του υπ'αριθ. 4508/28.06.2005 πορίσματος εξέτασης του Κέντρου Ηνίοχος, προβλέπεται περιορισμένη διάρκεια ισχύος πέντε ετών.

Στο πλαίσιο διερεύνησης της αναφοράς του κ. ***** , η Αρχή απέστειλε το υπ'αριθ. 16910/24.07.2006 έγγραφο στο Κέντρο Ηνίοχος, το οποίο σας είχε κοινοποιηθεί. Με την υπ'αριθ. 8436/2006 επιστολή των υπευθύνων του Κέντρου Ηνίοχος, ενημερωθήκαμε ότι οι προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, για άρση του περιορισμού της χρονικής ισχύος του διπλώματος του κ. ***** , δεν έγιναν δεκτές, με την αιτιολογία ότι η εξέταση και η έκδοση σχετικού πορίσματος για οδηγούς με κινητική αναπηρία, διενεργείται με αποκλειστική ευθύνη των ειδικών ιατρών του Κέντρου και βασίζεται σε αμιγώς ιατρικά κριτήρια. Επιπλέον, μας γνωστοποιήθηκε ότι το Κέντρο Ηνίοχος εξάντλησε κάθε θεσμική δυνατότητα που διέθετε, προκειμένου να ικανοποιήσει τα αιτήματα του ενδιαφερόμενου και επομένως δεν μπορεί να επανέλθει για την άρση του χρονικού περιορισμού ισχύος του διπλώματός του.

Κατόπιν των ανωτέρω και μετά από προσεκτική μελέτη του ισχύοντος νομικού πλαισίου, καθώς και όλων των στοιχείων του φακέλου της αναφοράς του κ. ***** , επιθυμούμε να θέσουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Στον ενδιαφερόμενο, ο οποίος πάσχει από ακρωτηριασμό των δύο άνω άκρων, χορηγήθηκε αρχικά δίπλωμα οδήγησης στις 20.01.2004 με ισχύ έως στις 23.12.2008, έχοντας εξετασθεί από την αρμόδια επιτροπή και έχοντας κριθεί ως ικανός για να οδηγήσει σε ειδικά διασκευασμένο αυτοκίνητο. Στο υπ'αριθ.7001/23.12.2003 σχετικό πόρισμα εξέτασης ετέθησαν ορισμένοι περιορισμοί, όπως οδήγηση μόνον εντός ακτίνας 50 χιλ. από τον τόπο κατοικίας, οδήγηση με ταχύτητα έως 60 χιλ. την ώρα και απαγόρευση οδήγησης σε αυτοκινητόδρομο. Κατόπιν της υπ'αριθ. 441/19.01.05 ενστάσεως του κ. *****, η οποία αποσκοπούσε στην απαλοιφή των ανωτέρω περιορισμών, εκδόθηκε το υπ'αριθ. 4508/28.06.05 πόρισμα εξέτασης με το οποίο αίρονται οι περιορισμοί, αλλά παραμένει η διάρκεια ισχύος του διπλώματος στα πέντε έτη.

Όσον αφορά στη διάρκεια ισχύος του διπλώματος οδήγησης του κ. *****, η Αρχή διερωτάται για ποιο λόγο υφίσταται ο συγκεκριμένος περιορισμός, καθώς στην υπ'αριθ.47919/5195/2003 ΚΥΑ, σχετική με την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2000/56 ΕΚ της Επιτροπής της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2000, στο Κεφ.Β.3 για τις ορθοπεδικές παθήσεις-κινητικά προβλήματα και ειδικότερα αναφορικά με την περίπτωση μερικής ή πλήρους απώλειας της λειτουργίας των δύο άνω άκρων, όπως λόγω ακρωτηριασμού, δεν τίθεται σχετικός χρονικός περιορισμός ισχύος του διπλώματος, που προβλέπεται ρητά για άλλες παθήσεις, όπως για παράδειγμα των ματιών.

Επιπρόσθετα, όσον αφορά στους περιοριστικούς όρους και ειδικότερα στη διάρκεια ισχύος των διπλωμάτων των ατόμων με αναπηρία, οφείλουμε να επισημάνουμε τα εξής:

Η υπ'αριθ. 2000/56 ΕΚ οδηγία της Επιτροπής τροποποιεί την προγενέστερη Οδηγία 91/239/1991 του Συμβουλίου για την άδεια οδήγησης ως προς τα παραρτήματα I και II¹ και δεν αναφέρεται στο παράρτημα III που αφορά στις ελάχιστες προδιαγραφές για τη σωματική και τη διανοητική ικανότητα οδήγησης.

---

¹ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, την οδηγία 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, για την άδεια οδήγησης, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 97/26/ΕΚ(2), και ιδίως το άρθρο 7^α παράγραφος 2, εκτιμά τα ακόλουθα: (1) Χρειάζεται να αναπροσαρμοσθεί ο κατάλογος των εναρμονισμένων κοινοτικών κωδικών που περιέχεται στο παράρτημα I και στο παράρτημα Ια της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ. (2) Απαιτείται περαιτέρω διευκρίνιση του καταλόγου των εναρμονισμένων κοινοτικών κωδικών με βάση την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο στο δεδομένο πεδίο και την επιπλέον πρακτική πείρα που έχει αποκτηθεί από ανάλογες αναπροσαρμογές. (3) Οι ελάχιστες απαιτήσεις για τις δοκιμασίες οδήγησης, όπως αυτές ορίζονται στο παράρτημα II της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ, πρέπει να επανεξετασθούν με βάση την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο στο δεδομένο πεδίο. (4) Είναι αναγκαίο να επανεξετασθεί το παράρτημα II για να εναρμονισθούν περισσότερο οι δοκιμασίες οδήγησης στην Κοινότητα και να ανταποκρίνονται περισσότερο οι απαιτήσεις των δοκιμασιών στις συνθήκες της καθημερινής κυκλοφορίας. Πρέπει να εισαχθούν κριτήρια αξιολόγησης στην πρακτική δοκιμασία ούτως

Στο εν λόγω παράρτημα ΙΙΙ, της υπ' αριθ. 91/239/1991 Οδηγίας του Συμβουλίου, στην ενότητα για τις ιατρικές εξετάσεις ειδικότερα για τα άτομα μειωμένης κινητικότητας, όπου περιλαμβάνονται και οι περιπτώσεις ακρωτηριασμών άνω άκρων, αναφέρονται τα εξής:

*«8.1. Μετά από γνωμάτευση αρμόδιας ιατρικής αρχής είναι δυνατό να χορηγείται, εφόσον είναι σκόπιμο, άδεια οδήγησης με περιοριστικούς όρους, σε οποιοδήποτε υποψήφιο ή οδηγό που μειονεκτεί σωματικά. Η γνωμάτευση αυτή πρέπει να στηρίζεται σε ιατρική αξιολόγηση της εν λόγω πάθησης ή ανωμαλίας και, εφόσον χρειάζεται, σε πρακτική δοκιμασία, πρέπει δε να συνοδεύεται από την ένδειξη του τύπου της διάταξης με την οποία πρέπει να είναι εφοδιασμένο το όχημα καθώς και του κατά πόσον ο ενδιαφερόμενος οφείλει να φέρει ορθοπεδική συσκευή, στο μέτρο που ο έλεγχος της ικανότητας και της συμπεριφοράς αποδεικνύει ότι, με τα μέσα αυτά, η οδήγηση δεν είναι επικίνδυνη. 8.2. Η άδεια οδήγησης μπορεί να χορηγείται ή να ανανεώνεται στους υποψήφιους που πάσχουν από προϋόσια πάθηση, υπό την προϋπόθεση ότι υποβάλλονται σε περιοδικές εξετάσεις προκειμένου να ελέγχεται η ικανότητά τους να οδηγούν το όχημά τους με ασφάλεια. **Από τη στιγμή που η κατάσταση του μειονεκτούντος σταθεροποιηθεί, η άδεια οδήγησης είναι δυνατόν να χορηγείται ή να ανανεώνεται χωρίς να επιβάλλεται τακτική ιατρική εξέταση**».*

Σύμφωνα δε με το άρθρο 7.3 της Οδηγίας 91/239/1991 *«Κατόπιν συμφωνίας με την Επιτροπή, τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του παραρτήματος ΙΙΙ, όταν οι παρεκκλίσεις αυτές συμβιβάζονται με τις αρχές του εν λόγω παραρτήματος και με την πρόοδο της ιατρικής επιστήμης».*

Ομοίως, το άρθρο 16 του ΠΔ 19/95, για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την ανωτέρω Οδηγία του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από την παρ.5 του άρθρου 42 του ν.2963/01 ορίζει ότι *«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών τροποποιούνται και συμπληρώνονται τα παραρτήματα του π.δ.19/1995, που αφορούν τα εξής θέματα: α) διατάξεις σχετικές με το κοινοτικό υπόδειγμα της άδειας οδήγησης, β) γνώσεις, ικανότητες και συμπεριφορά του οδηγού οχήματος με κινητήρα, γ) στοιχειώδεις απαιτήσεις για τις εξετάσεις οδήγησης, δ) ελάχιστες προδιαγραφές για τη σωματική και τη διανοητική ικανότητα οδήγησης οχήματος με κινητήρα. Με όμοια απόφαση ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων».*

Ας σημειωθεί ότι στο ΠΔ 19/95 στο οποίο προσαρτώνται τα παραρτήματα Ι,ΙΙ,ΙΙΙ της Οδηγίας 91/239/1991, στο παράρτημα ΙΙΙ για τις ελάχιστες

ώστε να βελτιωθεί περισσότερο η εναρμόνιση. (5) Η επανεξέταση του παραρτήματος ΙΙ έχει ως άμεσο στόχο τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας. Συνεπώς, οι ελάχιστες απαιτήσεις της θεωρητικής και της πρακτικής εξέτασης πρέπει να είναι υψηλότερου επιπέδου. (6) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για την άδεια οδήγησης.

προϋποθέσεις σωματικής και διανοητικής ικανότητας οδήγησης και ειδικότερα στην ενότητα 3. που αφορά τις ορθοπεδικές παθήσεις (μειωμένη κινητικότητα, ακρωτηριασμοί κλπ), στους περιοριστικούς όρους και τις απαραίτητες προσαρμογές δεν συμπεριλαμβάνεται ο χρονικός περιορισμός ισχύος του διπλώματος.

Όπως έχουμε ήδη επισημάνει στην αρχή της παρούσας επιστολής στην πρόσφατη υπ'αριθ.47919/5195/2003 ΚΥΑ, στο Κεφ.Β.3 για τις ορθοπεδικές παθήσεις-κινητικά προβλήματα, και ειδικότερα αναφορικά με τις περιπτώσεις απώλειας της λειτουργίας μερικής ή πλήρους των δύο άνω άκρων, ομοίως δεν τίθεται σχετικός χρονικός περιορισμός ισχύος του χορηγούμενου διπλώματος.

Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, τόσο στις διατάξεις του προεδρικού διατάγματος 19/95, όσο και σε αυτές της πρόσφατης κοινής υπουργικής απόφασης, δεν προβλέπεται κάποιος συγκεκριμένος χρονικός περιορισμός ισχύος του διπλώματος οδήγησης για τη συγκεκριμένη κατηγορία αναπηρίας. Όπως προκύπτει επίσης από το συνδυασμό των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας με το άρθρο 7.3 της 91/239/1991 Οδηγίας του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του παραρτήματος ΙΙΙ, όταν οι παρεκκλίσεις αυτές συμβιβάζονται με την πρόοδο της ιατρικής επιστήμης.

Παρότι δεν είναι στην πρόθεση του Συνηγόρου του Πολίτη να υπεισέλθει σε ζητήματα που τίθενται εκτός αρμοδιότητάς του, όπως αυτά που αφορούν σε ιατρική κρίση, οφείλουμε να επισημάνουμε ότι δεν κρίνουμε δικαιολογημένο έναν χρονικό περιορισμό της ισχύος του διπλώματος οδήγησης του κ. *****, καθώς, σύμφωνα και με την υπ'αριθ. 19788/31/08/05 ιατρική βεβαίωση του πανεπιστημιακού γενικού νοσοκομείου ΑΤΤΙΚΟΝ, που μας έχει προσκομίσει ο κ. *****, ο ενδιαφερόμενος "παρουσιάζει ακρωτηριασμό άνω άκρων, η πάθηση του κρίνεται σταθερή, δεν αναμένεται επιδείνωση, καθώς δεν υπάρχει εμπλοκή του κεντρικού νευρικού συστήματος".

Κατόπιν των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη σας καλεί να τον ενημερώσετε για την συνέχεια που δίνετε στο παρόν έγγραφο και να του αποστείλετε τις παρατηρήσεις που θα θέλατε ενδεχομένως να διατυπώσετε.

Με την πεποίθηση ότι θα έχουμε σύντομα απάντηση εκ μέρους σας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή

σας, τόσο εγώ όσο και η συνεργάτιδά μου, για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θελήσετε.

Με εκτίμηση,

Δ.Ν. Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου

Κοινοποίηση

Κύριο *****

*****

*****